

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

3749

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), ús domèstic, al polígon 45, parcel·la 26, T.M. Felanitx. (exp. 222a/2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 28 de novembre de 2025, i d'acord amb l'article 9.1 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, i el punt 8. d) de l'article 2 del Decret 10/2025, de 14 de juliol, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i el Decret 13/2025, de 31 de juliol, pel qual es corregeixen els errors detectats en el Decret 10/2025,

RESOLC FORMULAR

L'informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), ús domèstic, al polígon 45, parcel·la 26, T.M. Felanitx.

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

D'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i el RD 445/2023, de 13 de juny de 2023, que modifica els annexos I, II i III d'aquesta Llei, han de ser objecte d'avaluació ambiental simplificada els projectes inclosos en l'annex II d'aquesta Llei: *Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental simplificada*; grup 3: *Perforacions, dragatges i altres instal·lacions mineres i industrials*, punt a, 3.r *Perforacions per a l'abastiment d'aigua*.

Per tant, el projecte s'ha de tramitar com una Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada i seguir el procediment establert a la secció 2a del Capítol II d'avaluació d'impacte ambiental de projectes del Títol II d'avaluació ambiental de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental. S'han de complir també les prescripcions dels articles 21 i 22 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears que li siguin d'aplicació.

2. Descripció del projecte

1. L'objecte del projecte és la realització d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig AAS_22170) al polígon 45, parcel·la 26, al T.M. de Felanitx. Segons s'indica en el document ambiental, la motivació de l'execució del projecte és l'aprofitament de l'aigua que s'extregui per cobrir les necessitats domèstiques d'un habitatge, atès que no es disposa d'altres possibilitats d'obtenció d'aigua, tret de la compra d'aigua i el seu transport amb camions cisterna.

2. Les característiques del sondeig plantejades en el document ambiental, són les següents:

- Cabal màxim instantani: 0,5 l/s.
- Ús de les aigües: Domèstic.
- Volum màxim anual: 200 m³/a.
- Profunditat màxima del sondeig: 200 m.

3. Resum del document ambiental

Les coordenades de la ubicació de la perforació (UTM-ETRS89) indicades al document ambiental són: x = 509.526 m, y = 4.366.891 m, z = 69,80 m. La parcel·la està classificada com a sòl rústic de caràcter general ús agrari amb una superfície total de 20.602 m².

El sondeig es realitzarà pel mètode de rotoperussió amb circulació directa de fluids que funcionin amb aigua i escumant biodegradable COPANETT S'96; es cimentaran les parets dels primers, com a mínim, 10 m del sondeig i l'entorn immediat es pavimentarà amb una llosa de formigó de 50 cm, entre altres paràmetres tècnics.

Pel que respecta a les bombes d'extracció, el document ambiental fa referència al fet que a la fase de funcionament s'instal·larà una bomba que funcionarà amb energia elèctrica.

Si el sondeig resulta negatiu o l'aigua està salinitzada, es segellarà el sondeig amb la finalitat que quedi en les condicions de seguretat òptimes per a les persones i els animals, a més d'evitar la contaminació imprevista de l'aqüífer ocasionada per abocaments o caigudes d'elements contaminants; d'acord amb les consideracions tècniques previstes a l'Annex 8 «*Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous*», del PHIB.

El document ambiental contempla les següents alternatives en funció del tipus d'actuació:

- Alternativa 0 (no execució del projecte): Segons l'indicat en el document ambiental, la no execució del projecte de sondeig, atesa la impossibilitat de connexió a la xarxa d'aigua potable, fa que l'única solució per a poder disposar d'aigua pel subministrament sigui la compra d'aigua i el seu transport amb camions cisterna. Es contempla la possibilitat de la recollida d'aigua de pluja, no obstant això, s'al·lega que tan sols es pot considerar com un complement al subministrament bàsic, que ha de tenir un altre origen al pluvial, en ser aquest insuficient per a cobrir les necessitats de consum estimades.
- Alternativa 1 (canvi d'ubicació): El promotor no contempla realitzar el sondeig a una altra ubicació ja que això implicaria una major infraestructura hídrica i elèctrica i es reafirma en la ubicació escollida com l'elecció més adient atenent les següents consideracions:
 - Possibilitat de trobar aigua durant la perforació.
 - Menor eliminació de vegetació.
 - Menor afecció a la fauna i als veïns.
 - Facilitat d'accés de la maquinària de perforació al punt projectat pel sondeig.
- Alternativa 2 (altre mètode de perforació): Es descarta fer el projecte amb un altre mètode de perforació diferent del de rotopercussió, pels avantatges que suposa aquesta tècnica enfront de les altres.
- Alternativa 3 (escollida): Realització del sondeig a la parcel·la 26 del polígon 45, del T.M. de Felanitx, atès que es presenta com la millor de les opcions plantejades d'acord amb la seva ubicació, independència de tercers per a disposar d'aigua i menor eliminació de vegetació dins la parcel·la.

Pel que respecta a l'avaluació dels efectes previsibles, el document ambiental contempla l'anàlisi dels possibles impactes derivats de l'execució del projecte a la fase d'execució de les obres, a la fase de funcionament i a la fase d'abandonament. Tots ells són considerats pel promotor com a impactes amb poca o nul·la afecció al medi ambient. Els impactes previstos en el document ambiental tindran efectes sobre: el medi atmosfèric, factors climàtics i canvi climàtic, població, hidrologia, sòl, medi biòtic i paisatge. D'acord amb el document ambiental, la superfície total de la parcel·la que es veuria afectada per l'eliminació de les espècies vegetals existents, la instal·lació de la perforadora, compressor i camió amb els materials s'estima seria d'uns 60 m².

Una vegada identificats els efectes previsibles i els principals impactes, el document ambiental contempla tota una sèrie de mesures preventives i reductores que tenen com a objectiu la reducció, eliminació o modificació dels efectes ambientals negatius significatius del projecte. Es contemplen mesures per a controlar el vessament accidental de combustibles i/o olis de la maquinària, com són: la disposició de material absorbent (sepiolita) que serà gestionada per gestors autoritzats, el correcte manteniment dels equips de perforació, entre altres mesures, totes elles orientades a evitar la contaminació de l'aqüífer. En aquest sentit, la curta duració de la fase d'obres facilita l'aplicació de les mesures proposades.

El document ambiental recull un apartat de seguiment de les mesures preventives i reductores proposades, amb l'objectiu principal de garantir que es produirà la mínima afecció ambiental, tant a la fase d'execució de les obres com a la fase d'explotació i fase de clausura (si escau). A la fase d'execució de les obres es contemplen activitats per a minimitzar la contaminació de l'aqüífer: manteniment de la maquinària en òptimes condicions per tal d'evitar vessaments accidentals i cimentació del sondeig. Com a mesures reductores, destaca l'adopció de mesures per evitar l'impacte visual, com és que la torre de perforació només serà hissada durant les tasques de perforació. Per tal d'evitar pertorbar a la fauna i la població, amb el soroll i les vibracions de les màquines, les activitats es desenvoluparan en horari diürn.

El document ambiental adjunta el pressupost del cost de les mesures mediambientals que s'adoptaran, consistents en: cimentació del sondeig, cost de l'obra a la boca del sondeig i cost del tancament del sondeig previ a la instal·lació de la bomba d'extracció. Així doncs, el cost total de les mesures anteriorment descrites s'estima serà de 900 euros.

Cal esmentar que el document ambiental adjunta el càlcul de la petjada de carboni que suposarà l'activitat a desenvolupar durant 8 hores al dia, els dies que durin les tasques de perforació. Aquest càlcul s'estima en 208,08 kg de CO₂.

4. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades

L'òrgan ambiental ha realitzat consulta a les següents administracions previsiblement afectades:

- Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública.
- Ajuntament de Felanitx.

Cal indicar que la sol·licitud d'inici de la tramitació d'Avaluació Ambiental Simplificada per part del Servei d'Aigües Subterrànies de la DG de Recursos Hídrics, va acompanyada de la següent informació (VALIB 334094):

«Vistes les característiques de l'obra i els paràmetres d'explotació sol·licitats, aquest Servei d'Aigües Subterrànies considera que el projecte no afectarà apreciablement l'estat de la massa subterrània on es troba ubicat, ni té repercussions ambientals apreciables».

En el moment de redactar el present informe, no s'ha rebut cap informe de les administracions consultades.

No obstant l'anterior, es va fer una consulta telefònica al Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública, el qual indicà que en cas de realitzar-se el projecte, la captació no podrà utilitzar-se per abastiment d'aigua de consum si no disposa de l'informe sanitari favorable corresponent. Així mateix, també indicà que seria recomanable que el titular de la captació analitzés la qualitat de l'aigua abans de consumir-la i que, en cas que la qualitat no sigui l'establerta al Real Decret 3/2023, de 10 de gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnic-sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum, el seu control i subministrament, prengui mesures per tal de complir els valors paramètrics establerts a aquesta norma.

5. Elements significatius de l'entorn del projecte

- D'acord amb el Pla Territorial Insular de Mallorca, la parcel·la 26, del polígon 45 del T.M. Felanitx està classificada com a Àrea d'Interès Agrària (AIA) Extensiva Vinya.

- Vulnerabilitat del projecte enfront del risc d'accident greu o catàstrofe: De la consulta a la capa del Pla Territorial de Mallorca del Consell de Mallorca del visor de l'IdelB, es pot evidenciar que l'àmbit del projecte no es troba directament afectat per cap Àrea de Prevenció de Riscos (APR) d'inundació, d'erosió, d'esllavissaments ni d'incendi. No obstant l'anterior, a uns 480 metres del punt de sondeig es localitza una massa forestal classificada com a zona d'alt risc d'incendi forestal (ZAR) segons el IV Pla de Defensa contra Incendis Forestals de les Illes Balears.

- Espais de rellevància ambiental: La parcel·la no es troba afectada per cap espai de la Xarxa Natura 2000.

- L'àmbit del projecte no es troba afectat per cap figura definida per la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (LEN).

- A l'àmbit del projecte no hi trobam cap Hàbitat d'Interès Comunitari (HIC) classificat d'acord amb la Directiva 92/43/CEE, de 21 de maig de 1992 relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la flora i la fauna silvestres.

- Hidrologia subterrània: En un radi de 1.000 metres al voltant del punt de sondeig projectat hi trobam diverses captacions amb autorització per a ús domèstic i/o reguiu. La captació més propera al punt projectat de sondeig es troba a uns 128 metres i té autorització per a ús reguiu (ARE_56_Vigent-DI-29896).

La vulnerabilitat de contaminació de l'aquífer és considerada com a moderada (4).

El sondeig projectat s'ubica sobre la massa d'aigua MAS18.19.M1 Sant Salvador. Segons l'article 27 del PHIB, l'estat de les masses d'aigua subterrània es determina pel pitjor valor del seu estat quantitatiu i del seu estat químic. Així doncs, l'estat global de la massa és considerat com a dolent, ja que presenta un mal estat quantitatiu (percentatge d'extracció del 89,48%) d'acord amb l'annex 8 Memòria «Estat de les masses» del PHIB, i l'estat qualitatiu és dolent (a causa de l'elevat contingut en clorurs). Així mateix, la zona està declarada com a Zona Vulnerable a la Contaminació de Nitrats (ZVCN) segons el que s'indica a l'article 2 del Decret 18/2023, de 27 de març, pel qual es designen les zones vulnerables per la contaminació de nitrats procedent de fonts agràries de les Illes Balears i s'aprova el Programa de seguiment i control del domini públic hidràulic. Tot i ser una massa en mal estat quantitatiu, atès el seu percentatge d'extracció, aquesta no apareix recollida dins el quadre 21 «Masses d'aigua subterrània l'explotació de les quals és superior al 100% del recurs disponible» de l'article 123 «Limitacions» del vigent PHIB.

- Fauna: De l'anàlisi dels resultats aportats per la capa del Bioatles del visor de l'IdelB per a la quadrícula 1x1 km (número 4939), es conclou que al quadrant no s'hi troba cap espècie animal catalogada.

- Flora: De l'anàlisi dels resultats aportats per la capa del Bioatles del visor de l'IdelB per a la quadrícula 1x1 km (número 4939), es conclou que al quadrant no es localitza cap espècie vegetal protegida.

- Patrimoni cultural i històric: D'acord amb la consulta a la capa del MUIB del visor de l'IdelB, no hi trobam cap element municipal catalogat a l'àmbit del projecte.

6. Consideracions tècniques

Característiques del potencial impacte: Durant la fase d'obres, atesa la naturalesa i baixa magnitud de l'activitat a desenvolupar (realització de sondeig) i a la curta duració del període de perforació, es preveu que els efectes sobre el medi ambient siguin mínims si s'apliquen les mesures preventives i reductores proposades en el document ambiental i es fa un correcte seguiment ambiental de la seva aplicació a llarg termini.

D'altra banda, a la fase de funcionament l'impacte més important que es produirà serà el derivat de l'extracció d'aigua de la massa d'aigua subterrània MAS18.19.M1 Sant Salvador, en mal estat quantitatiu i qualitatiu.

Cal esmentar que, tot i que la sol·licitud d'inici de la tramitació d'Avaluació Ambiental Simplificada per part del Servei d'Aigües Subterrànies de la DG de Recursos Hídrics va acompanyada de la següent informació: *«Vistes les característiques de l'obra i els paràmetres d'explotació sol·licitats, aquest Servei d'Aigües Subterrànies considera que el projecte no afectarà apreciablement l'estat de la massa subterrània on es troba ubicat, ni té repercussions ambientals apreciables»*, atesa la gran demanda de sol·licituds d'inici d'avaluació ambiental simplificada que han arribat al Servei d'Avaluació Ambiental per a la realització de sondejos a la massa d'aigua MAS18.19.M1 Sant Salvador, l'òrgan ambiental es veu en la necessitat de recordar a l'òrgan substantiu el possible efecte sinèrgic que se'n podria derivar de l'aprovació de tots els projectes sobre l'estat de la massa d'aigua subterrània la qual, tot i que el seu percentatge d'explotació és del 89,48%, és considerada com en mal estat quantitatiu i qualitatiu (atès l'alt contingut en clorurs, el nivell dels quals es troba en ascens respecte dels valors de períodes anteriors), d'acord amb la informació recollida en l'Annex 8 Memòria: *«Estat de les masses»* corresponent a la Revisió del tercer cicle 2022-2027 del vigent PHIB. Així doncs, d'acord amb l'indicat a la Llei 21/2013, d'Avaluació Ambiental, l'efecte sinèrgic és aquell que es produeix quan l'efecte de la presència simultània de diversos agents, suposen una incidència ambiental major que l'efecte de la suma de les seves incidències individuals contemplades de forma aïllada. D'acord amb això, es considera recomanable que l'òrgan substantiu avalui conjuntament totes les noves sol·licituds d'extracció d'aigua de la massa de MAS18.19.M1 Sant Salvador per valorar-ne l'afecció global, abans de concedir-ne de noves i evitar així que la massa pugui entrar en situació de sobreexplotació.

En relació amb la dotació anual sol·licitada, aquesta és de 200 m³, el que suposa la meitat de la dotació màxima atorgable per a ús domèstic recollida a l'article 114 del vigent PHIB.

Una vegada analitzats els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i atesa la naturalesa del projecte, no es preveu que el projecte pugui tenir efectes adversos significatius sobre el medi ambient, sempre que s'apliquin les mesures preventives i correctores del document ambiental i les proposades en aquest informe.

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer. No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), ús domèstic, al polígon 45, parcel·la 26, T.M. Felanitx, atès que no es preveu que pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient, d'acord amb els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, sempre que es compleixin les mesures proposades al document ambiental elaborat pel senyor Nicolás Dameto Truyols (enginyer de mines), signat electrònicament en data 1 d'octubre de 2024, i els següents condicionants:

1. El titular de la captació haurà de complir el recollit a l'apartat d'atorgament d'autoritzacions per a ús domèstic en habitatges aïllats, descrit a l'article 114 *«Normes per l'atorgament d'autoritzacions»* del vigent PHIB.
2. S'haurà de designar un responsable que s'encarregui de controlar la correcta aplicació de les mesures preventives i reductores establertes a cada una de les fases del projecte. El responsable designat a tal efecte haurà de controlar la correcta aplicació per part dels operaris de les mesures establertes en el document ambiental i als condicionants d'aquest informe ambiental (revisió de la maquinària, risc d'incendi, etc.). Així mateix, es garantirà la correcta gestió dels residus que es puguin produir i/o de qualsevol anomalia que es pugui detectar o produir a qualsevol de les fases del projecte.
3. En cas que la ubicació del sondeig pugui sofrir variacions en funció del replanteig el dia de la perforació, condicionada pel posicionament de la maquinària, en cap cas podrà suposar una afecció ambiental major a la ja prevista.
4. Per tal d'evitar la contaminació de l'aquífer durant la realització del sondeig, s'haurà d'aplicar el procediment recollit a l'annex 8 de *«Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejos i pous»* del PHIB, tenint especial cura a les fases de cimentació i desinfecció del sondeig, atès que el projecte s'ubica a una zona on la vulnerabilitat de contaminació de l'aquífer és considerada com a moderada (4).
5. La captació no podrà utilitzar-se per abastiment d'aigua de consum si no disposa de l'informe sanitari favorable corresponent. Es recomana al titular de la captació que analitzi la qualitat de l'aigua abans de consumir-la i que, en cas que la qualitat no sigui l'establerta al Reial Decret 3/2023, de 10 de gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnic-sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum, el seu control i subministrament, prengui mesures per tal de complir els valors paramètrics establerts a aquesta norma.

Es recorda que:

1. En cas que el sondeig sigui negatiu i es procedeixi a la seva clausura definitiva, s'hauran de seguir les directrius recollides a l'annex 8 «*Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous*» del PHIB 2023. Es vetllarà pel seu correcte manteniment a llarg termini.
2. En cas de ser necessari l'ús de bentonita com a llot de perforació, el perforista haurà de valorar si escau la col·locació d'una bassa de llots adequada al volum necessari per evitar el seu vessament al terreny. Els residus seran gestionats de forma adequada.
3. Caldrà complir el Decret 125/2007, de 5 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendi forestal, especialment pel que fa a les mesures de prevenció durant l'època de perill d'incendi forestal i les accions conjunturals de prevenció (art. 8 2.c). Referent a utilitzar maquinària i equips, en terreny forestal i àrees contigües de prevenció, el funcionament dels quals generi deflagració, espurnes o descarregues elèctriques susceptibles de provocar incendis forestals, s'ha de tenir en compte el següent:
 - L'article 48.6.d de la Llei 43/2003, modificada pel RD15/2022, que prohibeix l'ús d'aquestes màquines quan el risc d'incendis sigui molt alt o extrem (Alerta Foc 4). Es pot consultar a la pàgina alertafoc.caib.es el nivell diari d'alerta per risc meteorològic d'incendi forestal vigent.
 - Les màquines que es facin servir a terrenys forestals o menys de 500 metres dels mateixos s'utilitzaran extremant les precaucions en el seu ús i adequat manteniment (s'hi aplicaran mètodes de treball que evitin la provocació d'espurnes). El proveïment de benzina d'aquesta maquinària s'ha de realitzar a zones de seguretat aclarides de combustible vegetal.

Es recomana que:

1. Atès que l'estat global de la massa d'aigua és dolent, es considera recomanable que l'òrgan substantiu comptabilitzi de forma conjunta totes les autoritzacions d'extracció d'aigua de la massa de MAS18.19.M1 Sant Salvador per valorar-ne l'afecció global, abans de concedir-ne de noves i evitar que la massa entri en situació de sobreexplotació o que els valors dels paràmetres que defineixen l'estat qualitatiu de la massa puguin empitjorar.
2. Pel que fa a la penetració d'energies renovables al projecte, sempre que sigui viable, en cas que el sondeig sigui positiu i es vulgui procedir a la instal·lació de la bomba d'extracció, atès que el document ambiental indica que aquesta serà elèctrica, seria recomanable incloure la instal·lació d'un sistema de producció d'energia renovable, per exemple mitjançant plaques fotovoltaïques o panells solars, que permetin reduir al màxim el consum energètic.
3. En cas que el sondeig sigui positiu i es vulgui procedir a l'extracció d'aigua de l'aqüífer, amb l'objectiu d'afavorir-ne un ús responsable i atès que la finalitat de la nova captació és l'ús domèstic, s'hauran d'instal·lar a l'habitatge els sistemes de recollida de l'aigua de pluja adients per tal de facilitar la seva recollida i emmagatzematge per a la seva posterior utilització. Així mateix, s'haurà de preveure la instal·lació de sistemes que garanteixin i permetin l'estalvi d'aigua (aixetes amb temporitzadors, sensors de presència, etc.).
4. En cas d'instal·lació de jardins ornamentals, el promotor del projecte haurà d'incorporar els sistemes de reg eficients necessaris per a reduir el consum d'aigua, revisant periòdicament les conduccions per tal de detectar qualsevol pèrdua d'aigua, sent sempre recomanable l'elecció d'espècies de baix requeriment hídric.

Segon. Es publicarà el present informe d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'inici de l'execució del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 14 d'abril de 2026)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Paz Andrade Barberá